

**Europaudvalget
EU-konsulent**

Dato: 28. oktober 2008

**Grønbog om Territorial Samhørighed - Territorial Samhørighed skal
være en Styrke**

Kommissionen fremlagde den 6. oktober en grøn bog om styrkelse af territorial samhørighed i EU¹. Med grønbogen lægger Kommissionen op til en debat om, hvorledes territorial forskellighed kan gøres til en styrke i EU. Debatten skal munde ud i en bedre og fælles opfattelse af territorial samhørighed og af konsekvenserne for EU's fremtidige regionalpolitik. **Fristen for bemærkninger til grønbogen er den 28. februar 2009.**

1.0 En afbalanceret udvikling i EU's regioner

Begrebet territorial samhørighed har siden 1990'erne stået på EU's dagsorden med en central forankring i EU's strukturpolitikker. Dette blev understreget på et uformelt Ministerrådsmøde den 24.-25. maj 2007, hvor Kommissionen blev opfordret til at udarbejde en rapport om territorial samhørighed.

I forlængelse heraf, sætter Kommissionen med grønbogen om territorial samhørighed fokus på, i hvilket omfang der tages højde for forskelligheden mellem regioner, når lovgivning og programmer vedtages i EU². Der fokuseres særligt på fordelingen af den økonomiske og sociale udvikling i EU's regioner. Kommissionen påpeger, at uligheden i den økonomiske og sociale udvikling blandt andet skyldes faktorer som befolkningstæthed, afstand og adskillelse.

¹ KOM(2008)616

² Grønbogen omfatter ikke de finansielle aspekter af samhørighedspolitikken

Befolkningstætheden

Spørgsmålet om befolkningstætheden hænger sammen med, at Europa har sit eget særlige bosættelsesmønster. Størstedelen af den økonomiske aktivitet i EU er koncentreret i byerne. Det er derfor vigtigt, at landdistrikter også er i fokus. Med grønbogen lægges op til, at der sikres en større sammenhæng mellem byområder og omgivende regioner gennem forbedret koordination. Dette skal ifølge Kommissionen sikre, at hvert område kan bidrage mest muligt til at styrke den økonomiske udvikling i EU, for således at sikre en velafbalanceret og bæredygtig territorial udvikling af EU som helhed.

Afstand og adgang til offentlige tjenesteydelser og internettet

For det andet slår grønbogen fast, at adgangen til offentlige tjenesteydelser, effektive transportmidler, pålidelige energinetværk og bredbåndsnetværk skal forbedres. Dette er ofte et problem i landdistrikter, hvor gennemsnitlig 40 pct. af befolkningen bor mere end 30 minutters kørsel fra et sygehus, og 43 pct. bor mere end en times kørsel fra et universitet. Ifølge grønbogen er andelen af husstande med adgang til bredbåndsinternettet væsentlig lavere i landdistrikterne end i byområderne.

Adskillelse

For det tredje bør der findes en løsning på problemerne vedrørende administrative grænser mellem regioner. Her fremhæver grønbogen de politikker, hvor et samarbejde mellem regioner er af afgørende betydning, navnlig når det gælder miljøproblemer. Grønbogen lægger op til en øget indsats i forhold til at styrke samarbejdet i grænseregioner, som kan have afgørende betydning, når fælles problemer skal løses. I grønbogen fokuseres desuden på de udfordringer som regioner med særlige forhold, herunder bjergområder, står over for.

Kommissionen stiller en række spørgsmål, som skal danne grundlag for en drøftelse om, hvordan territorial samhørighed kan styrkes. Spørgsmålene er formuleret inden for følgende kategorier:

- Definitionen af territorial samhørighed
- Territoriale tiltags omfang
- Bedre samarbejde
- Bedre koordinering
- Nye territoriale partnerskaber
- Forbedring af forståelsen af territoriale samhørighed

2.0 Definition

For at måle om der er et behov for en fornyet forståelse af territorial samhørighed stiller Kommissionen to spørgsmål:

Spørgsmål 1: Hvad er den mest passende definition af territorial samhørighed?

Spørgsmål 2: Hvilke yderligere elementer kan territorial samhørighed tilføre EU's nuværende tilgang til økonomisk og social samhørighed?

3.0 Territoriale tiltags omfang?

Problemer som klimaforandringer kender ingen grænser. For at tage disse udfordringer op er der behov for et øget samarbejde blandt alle relevante parter. For at belyse, i hvilket omfang de forskellige parter bør inddrages i den politiske proces, stiller Kommissionen følgende spørgsmål:

Spørgsmål 3: Kan EU spille en rolle med hensyn til at fremme territorial samhørighed? Hvordan kan denne rolle fastlægges under hensynstagen til subsidiaritetsprincippet?

Spørgsmål 4: I hvor stort omfang skal de politiske indgrebs geografiske dækning variere som funktion af de problemer, som skal løses?

Spørgsmål 5: Er der behov for særlige politikforanstaltninger i områder med særlige geografiske forhold? I bekræftende fald, hvilke foranstaltninger?

4.0 Bedre samarbejde

For at opfylde målsætningen om at styrke territorial samhørighed retter Kommissionen fokus på samarbejdet på tværs af regionale og nationale grænser. Med henblik på at behov for et øget samarbejde, stiller Kommissionen følgende spørgsmål:

Spørgsmål 6: Hvilken rolle bør Kommissionen spille med hensyn til at fremme og støtte territorielt samarbejde.

Spørgsmål 7: Er der behov for nye former for territorialt samarbejde?

Spørgsmål 8: Er der behov for at udvikle nye lovgivnings- og forvaltningsredskaber for at fremme samarbejde, herunder langs de ydre grænser?

5.0 Bedre koordinering

En række EU politikker er med til at styrke territorial samhørighed. Blandt andet transportpolitik, energipolitik og den fælles landbrugspolitik spiller en rolle i udviklingen af territorial samhørighed. For at maksimere effekten af territorial samhørighed er det vigtigt at koordinere sektorpolitikker og territoriale politikker. Kommissionen stiller i den forbindelse følgende spørgsmål:

Spørgsmål 9: Hvordan kan koordineringen mellem territoriale politikker og sektorpolitikker forbedres?

Spørgsmål 10: Indenfor hvilke sektorpolitikker bør der tages mere hensyn til virkningerne for landområderne ved udformningen af indgreb? Hvilken form for redskaber kan udvikles til dette formål?

Spørgsmål 11: Hvordan kan de territoriale politikkers sammenhæng styrkes?

Spørgsmål 12: Hvordan kan fællesskabspolitikker og nationale politikker kombineres bedre med henblik på at bidrage til den territoriale samhørighed?

6.0 Nye territoriale partnerskaber

Som det femte led i debatten lægger Kommissionen op til diskussion af behovet for at oprette nye territoriale partnerskaber, der kan være med til at fremme territorial samhørighed. Kommissionen stiller i den forbindelse følgende spørgsmål:

Spørgsmål 13: Kræver indsatsen for at opnå territorial samhørighed, at nye interessenter, som for eksempel repræsentanter for den sociale sektor, lokale berørte parter, frivillige organisationer og ngo'er, deltager i udformningen af politikker?

Spørgsmål 14: Hvordan kan den ønskede deltagelse opnås?

7.0 Forbedring af forståelsen af territorial samhørighed

Territorial samhørighed er siden 1990'erne blevet debatteret i EU. I den forbindelse blev Det Europæiske Fysiske og Funktionelle Udviklingsperspektiv vedtaget i 1999. Udviklingsperspektivet førte til en række initiativer på den territoriale dagsorden. Debatten mandede ud i, at medlemsstaterne sidste år vedtog den territoriale dagsorden og en dertil hørende handlingsplan. For at styrke forståelsen af territorial samhørighed, stiller Kommissionen følgende spørgsmål:

Spørgsmål 15: Hvilke kvantitative/kvalitative indikatorer bør udvikles på EU-plan med henblik på at overvåge den territoriale samhørigheds kendetegn og udvikling?

Med afsæt i svarene på disse spørgsmål ventes Kommission at udarbejde en rapport om territorial samhørighed. Rapporten ventes at danne baggrund for en vurdering af, i hvilket omfang forskelligartetheden mellem regioner kan spille en rolle i udformningen af EU's regionalpolitik.

Med venlig hilsen,

Pytrik Dieuwke Oosterhof (3632)